

Язэпхыныгъэ агъэпытэн фаеу ылъытагъ

**Къолъхэ тын-ыыхынны пешуекогъеннымкэ
республикэ комиссием зичэзыу зэхэсигъоу
тыгъусэ илагъэм тхъамэтагъор щызэрихъагъ
Адыгэ Республикаам и Лышъхъэу
Къумпыл Мурат.**

Ащ хэлэжьаагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм и Премьер-министре ишшэрыльхэр зыгъэцэктээр Наталья Широковар, федеральна инспектор шхъалэу Сергей Дрокинир, хэбзэухуумэкло къулъыкхэм япашхэр, нэмийкхэри.

Къолъхэ тын-ыыхынны пешуекогъеннымфытегъэсыхъэгэе Лъэпкэ планыр (2016 — 2017-рэ ильэсчэм) АР-м хэгъэгуу клоцл иофхэмкэ и Министерствэ щыгъэцэктээннымкэ иофхэм язынет зыфэдэм епхыгъэу къэгушыагъор мы къулъыкхэм ипашэ ишшэрыльхэр зыгъэцэктээр Брант Муради-

нэ. Ащ къызэриуагъэмкэ, ильэсэу тызхэтам имээз 11-м къыклоцл къолъхэ тын-ыыхын нэшанэ зиле бзэджэшлэгы 105-рэ республикэм щызэрахъагъ. Блэкыгъэ ильэсийн мыш фэдэиуахтэе егъэшагъэм, а пчагъэр 11-кэ нахь макл. Ащ даклоу ахъщэшко язытыгъэхэм ыкыл зыштагъэхэм япчагъэ нахьбэ хуугъэ. Бзэджэшлэгэе 64-рэ зэхажыгъ.

— Къолъхэ тын-ыыхын нэшанэ зиле бзэджэшлэгэе зэхажыгъэрэм, хэбзэгъэуцугъэр зыкухэхэр атефэрэ пшэдээхъяжыр ядъэхъын фае. Джаш фэдэу бюджет ахъщэшко шуягъэ кытэу гъэфедэгъэнным иофхыгъу тильгэлэным мэхъанэшко ил. Ащ епхыгъэе улпъялун иофхъэбээ зэфэшхъафхэр зэхэ-

тэшэх. Мы лъэныкъомкэ къэуцухэрэ пшэрылыхэр зэшохыгъэнхэм фэш муниципальнэ образованиехэмрэ хэбзэухуумэкло къулъыкхэмрэ зэпхынгъэ пытэ зэдэриялэн фае. Ащ нэмийкэуу ны мылькум игъэфедэн епхыгъэхэр бзэджэшлэгъэр зэрахъагъэхуу ильэс къес тизэфхынсэжхэм къахэфхэх. А гумэкыгъори дэгээзыжыгъэнным фытегъэпсихъэгъэ пешшорыгъэш юфхъабзэхэр зэхэшэгъэнхэм пстзумы тываэ тедгээтийн фае, — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Къолъхэ тын-ыыхынны пешуекогъеннымкэ иофхъабзэхэр зэрахъанхэ фаехэр зэрагъэца-кэхэрэм игъэунэфын фэгъэхыгъэ зэфхынсэжхэмрэ щашыгъ. 2017-рэ ильэсийн имээзигбүү къэралыгъо къулъыкшүүлэ 933-мэ, мыш хахьэ зыштоигъо нэбгыри 121-мэ, муниципальнэ къулъыкшүүлэ 1015-мэ, мыш хахьэ зыштоигъо нэбгыри 118-мэ хахьоу къалэхъяжыгъэр зэрэйт тхъапхэхэр къатыгъэх. Ау ахэм ашыщуу ауплъякгугъэр нэбгыре 19 е проценти 2 нийтэл. Ащ къыхэ-

къыкэ къолъхэ тын-ыыхынны пешуекогъеннымкэ хэбзэгъэуцугъэу Ѣылэш ильэсийн къулъыкшүүлэхэр гэцэглэхэхэх хуурийн.

АР-м и Лышъхъэу къызэриуагъэмкэ, къалэхэм ыкы районхэм яадминистрацием япашхэм мы лъэныкъомкэ яофишлэн агъэлъэшины фае. Джаш фэдэу муниципальнэ къулъыкшүүлэхэм альэныкъокэ егъэджэнхэр зэхэшэгъэнхэм мэхъанэшко илэу ылъытагъ.

— Къэралыгъо, муниципальнэ къулъыкшүүлэхэм, яунаучи хэхэм ильэсийн къыклоцл хахьоу къалэхъяжыгъэр зэрэхтэгъэ декларациер ильэсийн къатын иофишлэн мэхъанэшко ратын фае. 2017-рэ ильэсийн икынкээ джыри мээз имыкьупэ Ѣылэш, арьш, а уахьтэр пстэуми къызфагъэфедэнши, къихашт ильэсийн ишлээ мазэ и 1-м ехъулэлэу документхэр агъэхьазырынхэ фае, — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Джаш фэдэу 2018-рэ ильэсийн комиссием иоф зэришэштийр аухэсигъ.

ТХЪАРКЬОХЬО Адам.

Яю зэхэлъэу

**Адыгэ Республикаам и Лышъхъэу Къумпыл
Мурат общественнэ организациехэм
ялъыкъохэм адырийэрэ зэлукъэгъухэм адиштэу
общественнэ движениеу «Адыгэим ис
славянхэм я Союз» зыфилорэм игъэцэктээ
комитет хэтхэм правительствэм и Унэ
зэлукъэгъу щадырийагъ.**

Зэлукъэгъум хэлэжьаагъэх Адыгэ Республикаам и Премьер-министре ишшэрыльхэр зыгъэцэктээр Наталья Широковар, Адыгэ Республикаам и Премьер-министре игуадзэу Сапый Вячеслав, Адыгэ Республикаам и Лышъхъэу Адыгэ Республикаам инистирхэм я Кабинетэе я Администрации ипашэ игудээ Мэшлэкью Хъамидэ, Адыгэ Республикаам посунгыгъэм икъэхуумэнкэ иминистрэу Мэрэтийко Рустем.

«Общественнэ организациехэм мэхъанэшко зэрэлээр къыдгурээ. Цыфхэр зыгъэгумэхъэрэ зигъо иофхъохэр къэшьохтыхыкыи общественхэм тэрийрэ зэдитиэ зэпхынгъэмкэ ащ ишшагъэ къэкло. Иофхэ зэдэгъэцакээрэ къэххэу фэхүүщтири бэклэе елтыгъэ азэпхынгъэр шуягъэ кытэу зэрэгтээфедэштэй. Арыш, унэшьо зэфэшхъафхэр тштэнхэм пае общественнэ организациехэм яеплъыкэ тштэнхэм мэхъанэшко

и», — къыхигъэштийг Къумпыл Мурат.

Адыгэим ис славянхэм я Союз ипашэу Нина Коноваловам зэдэгүүштэгэгъу зэдэриялэн къызээрэдьригъэштагъэмкэ Лышъхъэу зэрэфэрэзэр къыхигъэштийг ыкыл движением иофшлэн ильэнхыкъо зэфэшхъафхэм къатагыгъуагъ. Ащ нэүжым къеклонгэгэе пстэуми яеплъыкэхэр къялонхэ, джаш фэдэу республикэм и Лышъхъэу яшоиньонгъэхэр лъягъэлэсийнхэ амал ялагъ.

Бэ иофхъохэр къацэтигъээр. Ахэр республикэм истратэгическэ хэхъоныгъэ, экономикэм изытет нахьышу шыгъэнхэм, цыфхэм ящылакл джыри нахь зыкъягъэштэгъэгъэнхэм япхыгъагъэх. Магистральна псырыкыуплээм ишынкэ, еджаплэхэр, сымэджеххэр ыкыл социалнэ мэхъанэ зиле нэмийк псэуальхэр гъэпсигъэнхэмкэ, бизнес цыклюмрэ гуртымрэ лэпнэгэгъ ятагъэнхэмкэ, инвестициехэр

нахьыбэу гъэфедэгъэнхэмкэ, ныбжыкъэхэм иофшлэхэр ягъэгъотыгъэнхэмкэ, цыфхэм яеплъыкэхэр къыдальтихээзэ бюджетын ихъардххэр зыпэуухъяштэхэр агъэнфэнхэмкэ хабзэм гухэлэйу илэхэм атегушиягъэх.

Джаш фэдэу зэлукъэгъум ильэхъан тъкъэзыуцухъэрэ дунаим икъэхуумэнхэмкэ, къущхээльэ псэуальхэр санитарийм ишапхъэхэм адиштэнхэмкэ, зеклохэм язэгэсэфыпэ чыпилэхэр зэтгээпсихъэгъэнхэмкэ иофхъохэм анэсигъэх.

Къумпыл Мурат къызэриуагъэмкэ, а лъэныкъохэмкэ хабзэм иофхъохэм язэдэгъэхэр зэшуухых, республикэм икъушхээльэ чыпилэхэм газыр зэрэлхэгъяшхэрэ, мээхэр зыпкье ильзүүцжыгъэгъэнхэмкэ иофхъош эшлээр, чылымык иклирэ гъогур гъэцэлжыгъэгъэнхэмкэ, културэ къенхэм къыхиулытэххэрэ, къеухуумэгъэнхэмкэ иофхъэбээ гъэнэфагъэхэр зэрахъэх.

Зэлукъэгъум хэлажэхэрэм зэдьрагъаштэу зэрэхагъэуэнхфыкыгъэмкэ, экологиэм ялъэнхынхэмкэ, социалнэ инфраструктурэм, туризмэм хэхъоныгъэ ягъэшыгъэнхэм фае.

Тыкъэзыуцухъэрэ дунаим икъэхуумэнхэмкэ гэмэфэ лагерьхэр ныбжыкъэхэм алаа зэхэштэгъэнхэм, зызыгъэпсэфхъэрэх якултурэ зыкъягъэштэгъэнхэм, хэбзэнхээ хэхъитэхкүлэхэм апшууеклэе бэнэнхыгъэр гъэлээ

шыгъэнхэм япхыгъэх иофхъохэр Адыгэим Ѣылэсүүхэрэ славянхэм я Союз къэшакло зыфхъуягъэхэм Адыгэим и Лышъхъэу адыригъэштагъ.

Джаш фэдэу медицинэ ялъыгъу цыфхэм заараагъэгъотырэм изытет нахьышу шыгъэнхэм, ЖКХ-м ифэо-фашихъяжыгъэрэм язытет нахь пхъэшаша хэлэхээ улпъякгугъэнхэм, самодяятелинэ творчествэм хэхъоныгъэ егъэшшыгъэнхэм (клубу «Костер» зыфилорэм ишлээ тэтэй), ныбжыкъэхэм языгъэпсэфхъо уахьтэ нахь дэгъо зэхэштэгъэнхэм атегушиягъэх.

Къумпыл Мурат къызэриуагъэмкэ, зэшохыгъэнхэм фэе иофхъохэр джыри Ѣылэш бэ. Арыш, хабзэр общественнэ организацием ялъыгъу Ѣылэгъу. Адыгэ Республикаам и Лышъхъэу зэрилтигъэрэмкэ, общественхэр хабзэмрэ зэгүрьиохэу, шхъэйхицгъэу зэдэгүүштэхэхэ зыхыуцхэ ары яофишлэн къэхуухышхэр зыфхъуущтхэр. Арыш, республикэм ипашхэр хъязырх общественнэ организацием нахь шыгъэнхэм ин хэлэхээ талэхы адэлжэхэнхэу. Зэлукъэгъум икъэхуухэм ялъыгъу Адыгэим и Лышъхъэу унэшьо гъэнэфагъэхэр штэгъэнхэм пае республикэм Ѣылэсүүхэрэ славянхэм я Союз ирэдэлжээнихэр къягъэхъазырхэу пшэрылы афишигъ.

Адыгэ Республикаам и Лышъхъэу ипрес-къулыкъу

**«Адыгэ
макъэм»
иныхдэжэгъу
лъаплэхэр!**

2018-рэ ильэсийн иапэрэ мэзих кэтхэгъуу уахьтэр maklo. Тыгъэгъазэм и 1-м къыншэгъэжьагъэу и 10-м нэс Урысые Почтэм фэгъэкотэнхэгъэ зиле кэтхэгъуу уахьтэ зэхэштэ. Ар мэклофэ «Адыгэ макъэм» икъэтхаткэ нахь мэхкэшт — сомэ 681-рэ чап. 90-кэ ащ шууцтхэн шуульэкыщт.

**Шъуклатх
лъэпкъ
гъэзетым!**

Адыгейм и Лышхъэ Шэуджэн районным ипашэ йуклагъ

Районным ибюджет, пхъэнэр зерахуыгъэм, социальна псэуальхэм ягъецкэлжын, жьонытгуакъэм щылгъэгэе псыкынууным зэрар зэрихыгъэхэм псэуплэ сертификатхэр зэраратыгъэм япхыгъэе юфыгъохэм ыкчи нэмыкхэм Адыгейм и Лышхъэу Күмпъыл Муратрэ муниципальна образование «Шэуджэн районным» ипашэ Мэрэтыкъо Аслынэрэ зызэлокхэм атегушиагъэх.

Шэуджэн районным ипашэ

къызэриуагъэмкэ, къихъашт ильхэмкэ муниципальна бюджетыг хэлпэгъэх. Къызэрэрадзагъэмкэ, бюджетыг сомэ миллион 35-м фышикъэшт. Районным ихъизмэтшапхъэм пхъенир игъом аухыгъ, гектар мин 17,3-м бжыхъасэр аашшагъ. Жьонытгуакъэм щылгъэгэе псыкынууным зэрарэу арихыгъэм щыц къафильтъякужыгъэхэмкэ федеральна бюджетыг имылтуу къаекхъанэу мэгугъэх. Мэкъумэш предприятиехэм ятгъэгъээ

гектари 187-мэ, янатрыг гектар 65-мэ джащыгъум псыр къаклэогъагъ. Мэкъумэшшэфермер хызмэтшапхъэмрэунэе ыпилэгъу хызмэтшапхъэмрэ къафэгъэзэгъэгэе гектар 460-мэ аашшагъ лэжыгъэр зэрэкодыгъэмкэ актхэр зэхагъэуцагъэх. Зиунэ фыкуягъэхэм псэуплэ сертификат 31-рэ къаратыгъ. Унэгъуцимэ джыри псэуплэ сертификатхэр атегу хыкуумхэм алтыгатагъ. Шэуджэн районным ипашэ

къызэриуагъэмкэ, щыклагъэ зиэгъэ дамбэхэр зэкэ агъецкэлжыгъэх. Псыхъоу Фарзэ ипсырычаплэ хэхъэрэ километри 6-м игъэкэбзэнкэ проект къагъэхъазыргъ.

Күмпъыл Мурат районным ипашэ пшъэрьль фишигъ псэуплэхэр санитарием ишапхъэхэм зэрадиштэхэрэ нахь пхъашу ыуплэгъу. Лэжъенэр езыгъэжъэгъэкэ фермерхэм, унэгъо бывымхъо фермэхэм ыпилэгъу ягъэгъотыгъэним тэллытэгъе къэралыгъ программхэм афэгъэхыгъе къэбархэр цыфхэм нахьшилоу алэклэгъэхъэгъэнхэм ынаэ тыригъэтинэуи аш пшъэрьль фишигъ. «Юфхэм къещакло афэхъурэ

цыф чанхэм шъуадел. Ахэм юфхэм гуэтныгъэу фыръяэм бэкэ ельтыгъэшт район бюджехэм мылъкоу къихъаштыри, социальнэ юфыгъохэр зэрээшуахъаштыри», — хигъеунэфыкыгъ республикэм и Лышхъэ.

Адыгейм и Лышхъэ джащ фэдэу Шэуджэн районным ипашэ ынаэ тыригъэдэзаг Советскэ Союзым и Лышхъжууэу Андырхье Хүусен ыцлэкэ щит музеир уахътэм диштэгъэлэгъэн зэрэфаем. Унашхъэм игъэцкэлжын къидыхъэльтигъэу юф постэуми сомэ миллион 1,5-м ехъу апэухъанэу къырадзэ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ипресс-къулыкъу

Авшъэрэ еджаплэ иапшъэрэ пшъэрьльхэр

Адыгейм и Лышхъэу Күмпъыл Мурат Адыгэ къэралыгъо университетыг иректорэу Хүнэнгэ Рэшьидэ зылкэлэ авшъэрэ еджаплэ идхирэ юфыгъохэм атегушиагъэх.

Зэдэгүшгэгъум хэлжээгъагъ Адыгэ Республики гэсэнгъэмрэ шэныгъэмрэ иминистрэе Кіэрэцэ Анзаур.

Непэ Адыгэ къэралыгъо университетыг грант ыпилэгъум гъэхъагъэ хэльэу хэлажьэ. Мы ильхэм авшъэрэ еджаплэ Урысые Федерацием гэсэнгъэмрэ шэныгъэмрэ и Министерствэ, Урысые научнэ фондым ыкчи ушэтийн инхэмкэ Урысые фондым ягрант заулэ къыхыгъ.

Грантхэм ашыц къызэрэдилжэхэрэхмэлэ, Адыгэ къэралыгъо университетыг науках эхийнэ кавказ хысал гупчэ къышызэуахъышт, Урысые и Кыблэ

ишиольыр ыкчи иуниверситет заулэ аш къыхиубытэшт. Мы лэхъаным программэм ипроект Урысые Федерацием гэсэнгъэмрэ шэныгъэмрэ и Министерствэ щихэлжэхэм мылъкоу а юфхэм пэхухъаштыр зыфедизир агъенэфэн мурад яэл.

Адыгейм и Лышхъэ зэлуклэгъум хэлажьэхэрэм анаэ тырагъэдэзагъ непэрэ уахътэм кыгъеуцуре юфыгъохэр кыдаалжтэхээз гэсэнгъэр нахьшилоу зэхажэн зэрэфаем.

«Тапкэлэ къытшхъалан фае хүшт сэнхъатхэм таажылкырыкызэ ныбжыкъэхэм ягъэджэн нахь зедгэшүймбгүн фае. Аш dakloy еджаплэхэм зэрашырагъаджэхэрэм, авшъэрэ еджаплэхэм егъэджэн юфыр зэрашызэхэшагъэм, ыпилэсэнгъэ ин зиэ кадрхэм ягъэхъазырын ренэу тынаэ атдэгъэтэн фае», — къылгъягъетхыгъ Күмпъыл Мурат.

Адыгэ къэралыгъо университетыг

ириатор къызэриуагъэмкэ, грант ыпилэгъум диштэу университетыг республикэм иеджаплэхэм кружокхэр, секциехэр ыкчи нэмыхи объединениехуу гэсэнгъэ шхъаламрэ тедзэм-

ре зыкъягъэлтэгъэним фытегъэпсыхъагъээр ашызэхэшгээнхэм яроектхэм ягъэхъазырын чанэу хэлажьэ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ипресс-къулыкъу

Ильесыкэ ыкчи кымэфэ зыгъэсэфыгъохэм япэйоклэу тэгээгъазэм и 4-м кынчжэгъэжъагъэу и 18-м нэс «линие плърым» Роспотребнадзорым Адыгэ Республикимкэ и Гээлорышланлэ къызэуихыгъ. Ильесыкэ джэгуалхэхэм ыкчи къэлэцьыкы тохархэм язитет, яшынгэйончагъэ иофыгъохэм афэгъэхыгъэу аш юф ышэшт.

Къэлэцьыкэ Ѣыгъынхэм, джэгуалхэхэм, шүхъафтынхэм якынхэнкэ, язитет пыль шапхъэхэмкэ шүзүзүфэе къэбарыр Роспотребнадзорым испециалистхэм къышуялошт.

Шүзээрэтоон шъульэкъышт телефонхэм яномерхэр: 8(8772)-52-74-42-рэ, 52-74-34-рэ, 52-18-47-рэ.

Ыпкэ хэмилтэу

Адыгэ къэралыгъо университетыг информатикэмкэ зыкэ къэралыгъо ушэтийнхэм зацафагъэхъазырьщхэ зичээзуу егъэджэнхэр къыщзэуахъыштых. Ахэр мы еджаплэ ильэс къес щызэхашэх.

Авшъэрэ еджаплэхэм хысалыгъэмкэ ыкчи компьютернэ шэныгъэхъэмкэ ифакулет иаспиранткэу Мэлхъожъ Оксанэ къызэрэтиуагъэмкэ, тэгээгъазэм и 1-м кынчжэгъэжъагъэу и 14-м нэс я 11-рэ классхэм арьсхэу шоигононгъэ зиэ постэуми ахэм захарагъэтхэн амал я. Егъэджэнхэр щылэ мазэм и 14-м рагъэхъэштых ыкчи мэ-

зищэ клоштых. Тхуаумафэ къес сыхъатыр 10-м кынчжэгъэжъагъэу 1-м нэс аудиториу N 315-м щырагъаджэштых. Ильэс къес мыш нэбгырэ 70-м ехъу къекуалз.

Ыпкэхъэ зигугуу къэтшыгъэфакулетыг икэлэе гаджэхэм информатикэмкэ курсхэр зэхашэх.

Ишшиинэ Сусан.

Мэшшоку гъогур агъекэжъышт

Мыекъуапэ икэу Хаджыкъо къорэ мэшшоку гъогур мы лэхъаным диштэу агъэцкэжъышт. Порталэу ЮГА.ру къызэртигъэмкэ, мэшшоку гъогухэм язылахъэу Мыекъуапэ икэу Адыгейм икъушхъэ чиэгъхэм яклурэ агъекэжъышт. Километрэ 40 зикхъэгъэ гъогур едзыгъуитлукэ ашын гүхэль я.

«Урысые мэшшоку гъогухэм» (РЖД) къызэртигъэмкэ, 2018-рэ ильесыр екыифэ Адыгейм

икъэлэ шхъаэ Пушкиным ыцэ зыхъыре мэшшоку гъогу зэпырыкылпэу дэтим къыщуубла-

ПЕНСИЕХЭМКЭ ФОНДЫМ КҮЕТЫ

Ильэси 112-рэ хъущт

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд фигъэнэфагъэу пенсие къыратэу Адыгейм нэбгырэ 127115-рэ ис. Ахэм янахъыбэр, ар процент 66,3-рэ, бзыльфыгъ. Гуртымкэ лытагъэмэ, хуульфыгъэхэм ильэс 60 — 64-рэ, бзыльфыгъэхэм ильэс 55 — 59-рэ аныбжь. Анахыбэм, ар нэбгырэ 117284-рэ, страхованиемкэ афагъэнэфэгъэ пенсие къаратырэ. Гуртымкэ лытагъэу ар сомэ 11637-м ехъу.

Пенсионер 53486-рэ (процент 42,1-рэ) республикэм икъалхэм ащэпсэу, 73629-рэ (процент 57,9-рэ) къоджэ псэуплэхэм адэсих. Нэбгы-

рэ 24194-р непэ джыри юфшаплэхэм аlyut. Ар зээлэхэм пенсионерэу республикэм исым ипроцент 19 мэхъу. Ахэм янахъыбэр, процент 67,2-р, бзыльфыгъ.

Ильэс 80-м аныбжь шохыгъэу Адыгейм пенсионер 13000 ис, ахэм япроцент 73,5-р бзыльфыгъ. Аныбжь ильэс 100-м шохыгъэу тиэл нэбгырэ 20 мэхъу. Пстэумэ анахыжьыр Тэххутэмийнээ районыр ары зыщыпсэурэ. Аш ыныбжь тэгээгъээзэ мазэу къинхагъэм ильэс 112-рэ хъущт.

ПУНЫГЪЭМ КЫЩЕЖЬЭ

Наркотик, туын, аркъ ешъоным ныбжыкІхэр ашыухъумагъехеу, япсауныгъэ изытет лъяпльэхээз къэтэджынхэм Адыгейим мэхъанэ ин щыраты. Аш фэйорышІэрэ зэнэкъоукъухэр, Йофтхабзэхэр еджа-пэхэм ашызэхашэх, ныбжыкІхэр ыпэкІэ зигугъу-къэтшыгъэ гумэкыгъохэм ахшагъех мыхъун-хэм къулыкъу зэфэшхъафхэр лъяпльэх.

Республикэм ит гурит еджа-пэхэм ачіс къэлэеджаклохэр спортыр шу альэгъоу, шэн дэйхэм апчыжъех хүнхэм фэйорышІэрэ зэнэкъоукъоу «Класс без вредных привычек» зыфиорэр тыгыасэ Адыгэ къэлэеgeгъеджэ коллеждым щырагъаклоокыгъ. Адыгэ Республикэм гэсэнгъээр шэнэгъэмрэ и Министерствэ, къэлэцыкъухэм яфитыныгъэхэр къеухумэгъэнхэмкэ Уполномоченнэу Адыгейим щыэр, АР-м къэлэцыкъухэм шэнэгъэ тедээ зыщизэргэгъотырэ Гупчэр зэгүсэхэу йофтхабзэм къэшакло фэхъугъэх.

Зэнэкъоукъум изэхэшаклохэм къызэралуагъэмкэ, муниципалитетхэм апэрэ уцуగъор ашыкъуагъ, ахэм теконигъэ квашыдээхыгъэхэр мыш щы-зэнэкъоукъужыгъэх. Йофтхабзэм пшьерильеу иэр пси-хоторинэ пкыгъохэм, туынэм

зэрарэу япсауныгъэ рагъирэ къэлэеджаклохэм агурагъэлоныр, социальнэ мэхъанэ зиэ йофтгъохэм ныбжыкІхэр ах-щэгъэнхэр арых.

Мыш фэдэ йофтхабзэхэм зэфэхысыжьеу афхъу-щыр, къафэтютаагъэр ныбжыкІхэм зэхашлаагъэмэ неущ къе-

лъэгъоштэп. Тиофшлагъэ уасэу иэр тльэгъужынэм пае охьтэ гъэнэфагъэ ишыклагъ, — къитфеуатэ къэлэцыкъухэм яфитыныгъэхэр къеухумэгъэнхэмкэ Уполномоченнэу Адыгейим щыэр Александр Ивашиным.

Мыш фэдэ йофтхабзэхэр республикэм ренэу щыретэ-

гъэклоокых. Сабийхэм зэрар къязыхыщт пкыгъохэм защи-ухумэнным, спортыр шу альэгъоу къэтэджынхэм фэдгъэ-сэнхэм тыпыль.

АР-м гъэсэнгъээр шэ-нгъэмрэкэ и Министерствэ къэлэцыкъухэм ыкы ныбжыкІхэм япун ылъэнэкъоукэ щыре къэралыгъо политикир пхырышыгъэнхэмкэ и Гъэлэ-рышланэ ишащэу Нэгъэрэкъо Алый йофтхабзэм къеколла-гъэхэм шуфес къарихыгъ ыкы мыш фэдэ зэнэкъоукъум ныбжыкІхэм япункэ мэхъанэ-шхо зерялэр игушыи къышы-хигъэштигъ.

Пэнэжыкъое гурит еджа-пэу N 1-м Туюцожь районным щыкъогъэ уцугъом теклонигъэ къышидхыгъ. Аш ишащэу Хъабэхь Заремэ къызэрэтиютаагъэмкэ, шэнэгъэу арагъэгъотырэм даклоу пүнүгъэ-гъэсэнгъэми мэхъан-нэшхо раты.

— Тутыным, наркотикым, шён пытэхэм цыфым зэрээрэу рагъин альэкъыщтим фэгъэхыгъэ къэгъэлъэгъон цыкыу къэлэеджаклохэм къагъэхъазырыгъ, — къитфеуатэ Пэнэжыкъое гурит еджа-пэу ишащэ. — Мы гумэкыгъом ныбжыкІхэр зэригъэунхухэрэл альдгъэлэсэы тшоигыгъ. Тиеджапэ псауныгъэм фэгъэхыгъэ юфтхъебзэ зэфэшхъафхэр щызэхэтэшэх. Къэлэеджаклохэр яцыкгульом къышегъэжъагъу спортыр шу альэгъоу, шэн дэйхэм апчыжъэхуу къэтэджынхэм фэтэшэх.

Мызэ Сусаннэрэ Анна Владимировамрэ гурит еджа-пэу N 10-м икъэлэеджаклох. Еджа-пэу щызэхашхэрэ зэнэкъоукъум, юфтхъабзэхэм чанэу ахлажъэх. Тутыным ыкы шён пытэхэм къышыдахын альэкъыщт гумэкыгъохэм афгъэхыгъэ усэхэр непэрэ зэлукэм къышы-луагъэх, цыфым ылкышьол ыпсыхан зэрэфаер щысэхэмкэ къялотагъ. Къэгъэлъэгъоныр къэшшо дахэкэ зэфашы-хигъэштигъ.

Анахь дэгьюу зыкъэзигъэльэгъогъэ купым щыгхуу тхильхэмрэ шуфхъафтынхэмрэ ратыгъэх. Ау мыш фэдэ юфтхъабзэхэм ахлажъэхэрэм зэклэми теклонигъэ къыдахыгъэу плон плъэкъыщт. Псауныгъэм узэрэлтилэхэн фаер зэхашлагъыи шэн дэйхэм тапэкэ за-щаухумэшт.

ГҮНЭЖХЫКЬО
Сэтэнай.

ЗЫГЪЭПСЭФЫПІЭР ШЬОЛЪЫР ЗЫКІ ХҮУЩТ

Аужырэ лъэхъаным къэлэ паркыр зэр-гъэкІжыштим ыкы цыфхэмкэ зыгъэпсэфыпІэ гупсэф зэрэхъуштим къэлэ администрацием йофт дешэ.

Зэклэми янэрыльэгъу паркым илъесгъохэр, изэлгүүрикыпІэхэр плиткэлэ зэрэлжагъэхэр, ат-тракционыкІхэм къызэ-рахэхъуагъэр. Зыгъэпсэ-фыпІэ паркым джынэс имилэгъэ скверыкІеу ща-гъэпсырэм урамзу Гагаринийн ыцэ зыхырэм-кэ укырыдэхъанэу щыт, аш аттракционхэм уакыр-решалэ. ТетъихынапІэхэр, чэш остыгъэхэр щагъэу-цугъэх. Мы чылпэм къэ-гъэлэгъонхэр, зэлукІэгъу-хэр жыы къабзэм тапэкэ щызэхашхэзэ ашыщт.

Ильэс заулэ хуугъэ паркым къызэблэгъэ ку-шхъэу «Мэздахэ» къэ-кэуудэзэштэрэ лъэмь-

джышхуу Шхъэгушаа узы-зэлгүүрикыпІэ щагъэпсы-гъагъэр зыпкэ рагъэуцо-жынэу зыфаехэр. Къу-шхъэ мыльагэр цыфхэм языгъэпсэфыпІэ ашынэу, аш сабийхэм, күшхъэ-фачэхэм атесхэм къыз-щашыхъащт гъогхэри, зыпльхъэпІэ чылпэхэ-ри щагъэпсыхэ аштои-гъагъэр. Гъашэм къинигъоу тапашхъэ къыригъэуцо-хэрэм къаахкэу а гухэль-хэр джынэс къыдэхъу-гъэхэп. Джы къэклох илъесым мыжъо дэклю-пэм итэцэлжын ра-гъэжъенэу, мэз лъапсэм зыгъэпсэфыпІэ чылпэ ща-гъэпсынэу, къэлэ паркым-ре Мэздахэрэ зы зыгъэ-псэфыпІэ шьолъыр ашы-жынэу ягухэль.

Къалэм имэрэу Александр Наролиним къызэриорэмкэ, паркымрэ къэу къашыгъэ тиримрэ азыфагу дэчъырэ Шхъэ-гушаа тель лъэмиджыр мы илъесым агъэцэлжыгъ. Джы бассейним нахь пэблэгъэ лъэсры-кло гъогур ышхъагъэрэхэм афэдэу плиткэлэ апкэшт, псыхъо нэпкыр агъэлтиэшт, ѩэлэ-шхэ-пэ цыкъухэр чыопсым идэхагъэ диштэхэу агъэ-уцштых.

Джащ фэдэу ары республикэм и Лышихъэ зыгъэпсэфыпІэ къэлэ паркымрэ аш къылпэуль чылпэхэмрэ зэрилэгъуухэрэр. Йофтгъохэм яэшшохын специалистхэм анэмыкІеу дизайнер сэнэхъятам зыфэзгэсэхэрэ студентхэри хагъэлэжъэштых. Пащэр ыпэлэгъу кафэхъущт.

(Тикорр.).

Чаныгъэ Къызхагъаф

Іэкіб ыкIи ІекIоцI зекIоным Урысые Федерацием 2011 — 2018-рэ ильэсхэм яхгэхъон фэгъэхьыгъэ федеральнэ программэм и Координационнэ совет ия XVIII-рэ зэхэсигъо Адыгэ Республикэм зекIонымрэ зыгъэпсэфыпIэхмэркIэ и Комитет ишащэ Къэлэшьэо Инверрэ Урысые Федерацием и Президент дэжь Адыгэ Республикэм иллыкIоу щыI Трахьо Тимуррэ шэкIогъу мазэм хэлэжьагъэх.

Іофыгъо зытегущыла-
гъэхэм мэхъэнэ ин зэ-
рератырэм ишыхъатыгъ¹
зэхэсигъю туризмэмкIэ
федеральнэ агентствэм
ишащэ Олег Сафоновым
зэрээрищаагъэр. Ильэсүм
пыкIыгъэ мэзи 10-м кы-
клоцI Урысыем ишольыр-
хэм туризмэм изэхэшэн
гэхъагъэ аашашыгъэхэм
атегущылэхээ, федераль-
нэ бюджетым субсидиену
къафитIупщиагъэхэр зэра-
гъэфедагъэхэмрэ ахэм-
кIэ іофэй агъэцкIагъэх-
эмрэ игъэкотыгъэу къа-
тегущыагъэх. Програм-
мэм хэлажьэхэрэ субъ-
ектхэм ашищэ Адыгэ-
им туристиксэ-рекре-
ационнэ кластерэу «Лэ-
гъё-Накъэ икъелапчэ-
хэр» зыфиорэм ипро-
ект гээцкIэгъэнхэмкIэ
дэгью къиззерахэшыгъэр
Координационнэ сове-

тым изэхэсигъо кыща-
гуагъ. Олег Сафоновым
ышхъякIэ Адыгэим іоф-
хэр зэрэштигъагъэхэрэ
зэригъэрэзэрэр
ыкIи «Лэгъё-Накъэ» ин-
фраструктурэ зэрагъэ-
псырэм осэ ин кызэ-
рафишырэр къыхигъэ-
шыгъэх, ащ пае рес-
публикэм ишащэхэм ту-
ризмэ хъызмэтыр лъы-
загъэкIуатэхэрэми къа-
фраз.

Къэралыгъо бюджетым
къафитIупщиагъэ мыль-
кур зэрэштиути тирес-
публике іофшIэн зэф-
шъхафхэм апэуигъэх-
агъ. Джаш фэдэу чан-
нэу іоф ашлагъ Къэрэ-
щэ-Щэрджэс Республикэм,
Калининградскэ
ыкIи Вологодскэ хэку-
хэм. Инфраструктурэм
игъэпсын процент 50 —
90-кIэ зыгъэцкIэгъахэ-

хэми Адыгэир ахэфагъ,
Алтай, Къэбэртээ-Бэль-
къарыр, Бурятиер, Каре-
лиер яшыпкэу туриз-
мэм пыльхэу алытаагъ.

Аужырэ ильэсилпийм
къыкIоцI туристическе
ыкIи экскурсионнэ обь-
ектхэм, шхэпIэ-хъакIэш
зэхэтхэм, зыгъэпсэфы-
пIэ чыпIэхэм ягъэпсын
Адыгэим сомэ миллиар-
ди 2,3-рэ щыпIэугъэх-
хагъ. Предприятие 200
фэдизэм туристихэм яф-
ло-фашIэхэр афагъэца-
кIэх. Хэбза ахьщэм фэ-
шъхафхэу зиунэ мыльку
туризмэм изэгъушьом-
бгүун къыхээзильхъэхэрэ-
ри ѢыIэх.

— Джыри зэ къыхэз-
гъэшыжы сшойгъу федеральнэ гупчэм шьольыр-
хэм туризмэм изэхэшэн
тырагъэкIодэшт ахьщэр
къаритынм пае къэралыгъо программэм кы-
хиубытэрэ объект зэф-
шъхафхэр ашыгъахэхэу
е рагъэжьагъэхэу зэрэ-
штынхэ фаер, — кы-
щихигъэшыгъ О. Сафонов-
ым ипсалъ. — Ахьщэр
къафитIупщиагъэр шуагъэ
хэлэу зэрагъэфедэрэ
тшIэн фае. ИофшIагъэхэу
щыIэхэр къэзигъэшып-
кIэхэрэ тхылхэр шьольырхэм ямыэхэмэ, суб-
сидиехэр федеральнэ
бюджетым кыззерафи-
тIупщищхэмкIэ зээ-
гъынгъэ къадимышын
ылъэкишт. Федеральнэ
программэм кыихъащт
2018-рэ ильэсүм агъэ-
псыт объектхэм алае
субсидиехэр къаратын-
хэм фэгумэкIыгъахэхэр
шьольырхэм зэрэхъухэ-
рэр, ахэм Адыгэ Республикэ
зэрахэтыр зэх-
сигъын щыхагъэунэфы-
кIыгъ.

Тиресpubликэ туриз-
мэм ихэгъэхъон яшып-
кэу зэрэштигъэхэр гуп-
чэм кыигурууагъэу Ѣыт,
Президентми мы іофы-
гъомкIэ чаныгъэ кы-
ззэрэзыхагъафэрэр кы-
гуагъ. Ащ гутгъапIэ къе-
ты хэбзэ іопыIэгъум ты-
шымыкIенэу.

Туринаструкторхэр агъасэх

Тиресpubликэ ичIыпIэ даххэр, икъу-
шьхъэхэр, гъочIэгъхэр, тимэхэм псе-
ушхъэу ахэсхэр зыгъэпсэфакIохэм язы-
гъэльэгъуцхэ инструкторхэр ильэс къэс
Адыгэим щагъасэх.

Адыгэ Республикэм университетым тхама-
спортивнэ туризмэмкIэ и Федерициерэ специалист

Іэпэласэхэмрэ ары іофыгъор зыгъэцакIэхэрэ. Еджэту лъэхъаным ильэс-
ныкъо ыхьышт, ныбжы-
кIэхэр агъэсэнхэу рагъэ-
жьагъах. Ахэр нэбгырэ
30 фэдиз мэхъух, ап-
эр мазэр окофэкIэ къэ-
гужуагъэхэр инструктор
хуу ѿшынгъохэм джы-
ри ахатхэштыгъ. Еджэ-
гыр Адыгэ къэралыгъо

университетым тхама-
спортивнэ туризмэмкIэ и Федерициерэ специалист

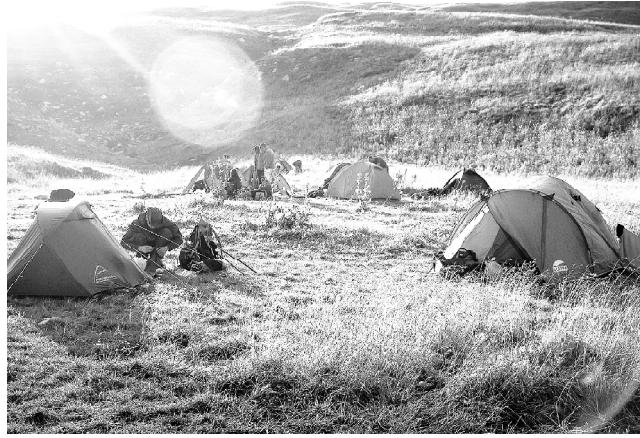
Іэпэласэхэр арых езыгъаджэ-
хэрэ. Ахэм еджэныр
кызыгауыкIэ, къушхъэм
хахъэхэрэ цыф купхэр
зэрэшэнхэу фитынгъэ
къаратыт. Зэхэзаклохэм
кызыэралорэмкIэ, еджак-
лохэр тхамафэм зэ
къушхъэхэм адэкуа-
хээз ашышт, чылопсым
изытет кызызэйхъагъэ-

ми загъэсэныр зэпагъэ-
ущтэп.

— Ильэс къэс инструк-
торхэм яеджапIэ зыща-
гъэхъазырынэу ныбжы-
кIабэ къэкIо, еджэныр
ягуалеу рагъажьэ, ау зэ-
кIэми къаухырэп. Зэра-
гъэшэн фаер бэ. Цыф
кулэу епщажъэрэ мэз-
хэм е къушхъэхэм ахэ-
мыгъохъэхэу къепщэ-
кIынхэ фае, спортивнэ
дэжунхэр зэхэшэгъэх-
эм утгээсэхъэхъэнэу
щт. Туристихэм ашищ
къэсымэджаагъэмэ е къу-
шхъэм щыфыкIуагъэ-
мэ, кызыэрепщэхъижы-
штыр, палаткэхэр зэрэ-
бгъэуцхэ, машор зэ-
рээзкIэбгъэнштыр, нэ-
мыкI іофыгъохэри ябгъэ-
шэнхэу Ѣыт, — elo
AP-м спортивнэ туризмэм-
кIэ и Ассоциацэ ипре-
зидентэу Дмитрий Куз-
нецовыр.

Хабзэ зэрэхъугъэу,
ежэныр къэзыуухыхэрэм
дипломхэмрэ инструктор
зэрэхъугъэхэр къэзгъэ-
шыпкъэжырэ тхылхэм-
рэ къаратых. Ащ фэгъэ-
хъигъэ зэлукIэгъур Мые-
кьопэ туристым и Мафэ,
жъоныгъуакIэм и 18-м,
тырагъафэ.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм Мыльку зэфыщтыкIэхэмкIэ и Комитет иунашъу

Адыгэ Республикэм ипсэупIэхэм ячIыгхэм ахэхъэрэ чыгу Iаххэм якадастрэ уасэ игъэнэфэнкIэ
кIэуххэу Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкIэхэмкIэ и Комитет 2016-рэ ильэсүм шэкIогъум и 25-м ѿшыгъэу унашъу N 276-рэ
зытетэу «Адыгэ Республикэм ипсэупIэхэм ячIыгхэм ахэхъэрэ чыгу Iаххэм якъэралыгъо кадастрэ уасэкIэ
кIэуххэр ухэсигъэнхэм ехылIагъ» зыфиорэмкIэ аухэсигъэхэм зэхъокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм

фэгъэхъигъ

1998-рэ ильэсүм бэдзэогъум и
29-м аштэгъэ Федеральнэ законэу
N 135-рэ зытетэу «Уасэхэр Урысые
Федерацием зэрэшагъэнафхэрээм
ехылIагъ» зыфиорэм, пшъэдэкIыжъэу
ыхырэмкIэ гүнэлкэе гъэнэфагъэ зилэ
обществэу «КО-ИНВЕСТ» зыфиорэм
2017-рэ ильэсүм чьэптиогъум и 13-м
ыштэгъэ унашъу N 487/17-рэ зытетэу
адиштуу унашъо сэшы:

1. 2016-рэ ильэсүм ѿшлэ мазэм
и 1-м ехуулIагъ Адыгэ Республикэм
ипсэупIэхэм ячIыгхэм ахахъэштыгъэ
чыгу Iаххэм якадастрэ уасэ игъэн-
эфэнкIэ кIэуххэу Адыгэ Республикэ:

2529 01:06:0300020:82 431 748,66
2. Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщтыкIэхэмкIэ и Комитет иот-

делэу кадастрэ уасэм игъэнэфэнрэ аукционхэм язэхэшэнрэ афэгъэзагъэм:

2.1. Мы унашъор гээзтхэу «Советскэ Адыгэимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къа-
щыхыгынэу, Адыгэ Республикэм икъэ-
ралыгъо хабзэ игъэцкIэхэр къулыкхэм
яофициальнэ интернет-сайтэу <http://www.adygheya.ru> зыфиорэм, Адыгэ Респу-
бликэм мыльку зэфыщтыкIэхэмкIэ и Комитет исайтэу <http://www.komimra.org.ru> зыфиорэм аригъэхъанэу.

2.2. Официальнэ къызыхаутырэм Ѣ-
гъэхъагъэу мы унашъом къуачIэ илэ
мэхъу.

рэхэм я Кабинетрэ я Администрацэ
ІэкIигъэхъанэу.

2.3. Мы унашъор федеральнэ къэ-
ралыгъо бюджет учреждениеу «Рос-
реестрэм и Федеральнэ кадастрэ пал-
атэ» Адыгэ РеспубликэмкIэ икута-
мэ ИэкIигъэхъанэу.

3. Официальнэ къызыхаутырэм Ѣ-
гъэхъагъэу мы унашъом къуачIэ илэ
мэхъу.

Комитетын итхъаматэу
И. П. БОЧАРНИКОВА

къ. Мыекьупэ,
шэкIогъум и 28-рэ, 2017-рэ ильэс
N 298

ХЫПУШЬО ШАПСЫГЪЭ КЪЫРАТХЫКЫРЭР

Блэкыгъэ уахътэр гукъэ зэхешэ

Ильэсыбэкэ узеклэбэжымэ, Сахалинскэ хэкум кыщыхъугъэу, къалэу Харьков дэт къералыгъо университетэу М. Горькэм ыцэ зыхырэр къэзыухыгъэу, аш щыгъэ тарихъ музеим йоф щызышлагъэу Тамара Половинкинар Шъачэ къидэфэнэу хъугъагъэ.

Научнэ йофшэнным зыфежьаэр ильэс 40 фэдиз хъугъэ, къалэм тарихъым имузееу дэтим инаучнэ йофшагъ, Урсые обществэу тарихъым исасуухъэтхэмрэ культурэмрэ къэухъумгъэнхэм фэгъэзагъэм

икъутамэ ильэсыбэрэ пшэдэкъижь зыхырэ исекретарыгъ.

Я 80-рэ ильэсхэм агузэу къышегъэжъагъэу Тамарэ Псышопэ районым этнографическэ музей къышызэухыгъэнным ишыпкъэу ыуж итыгъэхэм

ащыщ. Иофшлэгъухэр, йэпылэгъу къафэхъу зышлонгъохэр, шапсыгъэ Адыгэ Хасэм хэтхэр игүусхэхуу музейм чалхъаштхэ пкыгъохэр цыпэ-цыпэу къаулоигъэх. Ахэр зэпамыгъеуэрэ къэгэлэгъонхэу «Шъачэ щыпсэухъэрэ ятническэ тарихъ, ящылэклэ-псэукл ыкъи якультур» зыфилорэм щыпльэгъущтых.

Ильэс 20-м къехъурэ музей хвалэмэтым пащэу илаагъэр Тамар. Нэужым инаучнэ йофшагъ, тхыгъэ гъэшлэгъонхэр илэх ыкъи къыдигъэкъыгъэх. Ахэм ащыщ «Аборигены Кавказского Причерноморья», «Сочинское Причерноморье» зыфилохъэрэр, узэлэпзыщхэрэ очерхэр, научнэ йофшагъэхэр, тхыгъэ зэфэшхъафхэу гъэзетхэм къарыхъагъэхэр. Ахэм къащиэтигъэх юфыгъуабэ Кавказ заомыкъи аш къыкъелтыкъогъэ лъэхъаным, хынчхом щыпсэухъэрэ адигэхэм тарихъ, яархеологии, этнографилем къарыкъуагъэм афэгъэхыгъэу. Охтабэ зыты-

ригъэкодэгъэ ыкъи фэкулаеу зеригъээфэгъэ йофшагъэхэм ащыщих хы Шуцэ лушом цыфхэр къызышырагъэтыхъэгъэх эзманыр, Шапсыгъэ районыр зэрээхажгъагъэр, чыпэрыс лъэпкъым интеллигенции илэ зэрэхъугъэр, лъэпкъым непэ ишылакэ, хэхъоньгъэхэр егъэшыгъэнхэм пае йофыгъоу къеуухъэрэр. Т. Половинкинар музейм итвортческэ йофшэ купхэтэу «Шъачэ итарихъ нэклубгъохэр» зыфилорэ тхыльым икъыдэгъэкъын хэлэжьагъ.

Бэзльфыгъэ лушом ытхыгъэхэм анах тхыль дэгьюо къа-хагъэшти тарихъ очеркэу «Черкесиер — сигууз» зыфилорэр. Ар 1999-рэ ильэс ым къыдэгъыгъ. Псышоу адыгэхэм ямызакъоу, адигэ лъэпкъыр зэрэцгэтуу штэмэ, къырыкъогъэ тарихым ар фэгъэхыгъ. Специалистхэм, нэмькэлэцээ юфу еджагъэхэм ар ашоогъэшэгъоныгъ ыкъи ифэшшошэ уасэ къифашыгъ. Черкес лъэпкъым

итарихъ цыфыбэмэ зэраригъэшлагъэм пае Тамарэ цэ гъэшугъагъэу «Адыгэ Республиком күлтүрэмкэ изаслуженэ юфыши» зыфилорэр къыфаусыгъагъ. Джаш фэдэу 2008-рэ ильэсими Къэбэртэе-Бэлькъяр Республиком ипашхэм күлтүрэм изаслуженэ юфышлэгъэр къыфаусыгъагъ.

Половинкина Тамарэ Василий ыпхъур пенсием зыкъуагъэр ильэс заулэ хъугъэ, ау шу ытэгъурэ юфыр аш ёгъэлтильжыгъэп. Хынчхом шапсыгъэм иобщественэ ыкъи күлтүрнэ щылакэ ренэу лъэпльэ, аш иблэкыгъэ уахътэ «шъэфэу» къыхэнгъэхэр зэрегшашэх, юф адешэ. 2014-рэ ильэсим зэшхъэгъусэ Котляровхэм ятхыль тедзаплэу Налщык дэтим ятлонэрэу тхыльэу «Черкесия — боль моя» зыфилорэр къыштырадзэжьагъ.

Тамарэ Интернетыр пынкэу зэригъэшлагъ ыкъи дэгьюо егъэфедэ. Шапсыгъэхэм ятарихъ, къакулыгъэ тогтуу къыхъэм афэгъэхыгъэ къэбэрхэр еугъоих, дунэе хынчхом ахэр регъахъэх, иунэе нэклубгъо бэшлагъеу тирхагъэ сурэтхэр, Псышопэ этнографическэ музейм чэльхэ пкыгъохэр зэртхэр щегъэфедэх. Ар шыпкъэнгъэ зыхээлэцээхэм анах тхыль дэгьюо къа-хагъэшти тарихъ очеркэу «Черкесиер — сигууз» зыфилорэр. Ар 1999-рэ ильэс ым къыдэгъыгъ. Псышоу адыгэхэм ямызакъоу, адигэ лъэпкъыр зэрэцгэтуу штэмэ, къырыкъогъэ тарихым ар фэгъэхыгъ. Специалистхэм, нэмькэлэцээ юфу еджагъэхэм ар ашоогъэшэгъоныгъ ыкъи ифэшшошэ уасэ къифашыгъ. Черкес лъэпкъым

Ныбэ Анзор.

Къэбэртэе-Бэлькъярым щыкъэбархэр

Зэзэгъыныгъэхэр зэдашыгъэх

Бэмышэу партиеу «Единэ Россиимрэ» Китайм и Коммунистическэ партиерэ ялтыклохэм Москва зэлүкэлтиу щызэдэриялагъ.

Ар нахыбэу зыфэгъэхыгъа-хъанэшхо зиэхэм ащыщ Къэбэртэе-Бэлькъярим промышлен-нэ комплексэу «Этана» зыфилорэр, Пекинрэ Москварэ урсые-китай күлтүрнэ гупчэхэр зераашашигъэхэр. «Политикэм игүусэу экономикэм ылъэнэкъоки проект гъэнэфагъэхэр гъэцэлгээнхэм тикъэралыгъохэр фэкло», — къыхигъэштигъ «Единэ Россиим» и Политсовет ибюро хэзэу Юрий Шуваловын.

Китайм икомпартие илъыкло куп ипащэу Цзюнь Ли джащ

фэдэу къыхигъэштигъ къэралыгъуитлум яздэлэжъэнгъэ ылъэ-кэ зэрэлтыгъуатэрэр ыкъи аш ехыилагъэу къыуагъ: «Китаймрэ Урсыынэрэ ялтихээр зэпымыюу уччэжъэтуу зэфэхъух, къэралыгъуитлум ялашхэр зэрэзгүрүүгээхэе юфхэр щы-иэнгъэм щыпхырыцгыгъэнхэмкэ зэлүкэлгэхээр зэдашыгъэхэр.

Пстэуми тызэрэштигъуазэу, Урсыынэрэ и Президентэу Владимирил Путинымрэ КНР-м ишащу Цзиньлин Сирэ бэдээгүм и 4-м, 2017-рэ ильэс ым КъБР-м промышленнэ комплексэу «Этана» зыфилорэр зэрэцгэхээпсийтэйм фэгъэхыгъэу зэзэгъынгъэм къэтхэгъагъэх. А докумен-тыйм къыхиубытэу юфхышо зэшүүхыгъэштэйм якологи, энергетикэм, транспортим, шээньгъэм, социалим юфхэм яхын-лэгъэ проектхэр гъэцэлгээнхэмкэ.

**КъБР-м и Лышхъэрэ
Правительствэмрэ япресс-
кулыкъу.**

Шэнэгъэлэжъым и юфшэгъэшхо фэгъэхыгъ

Котляровхэу Викторрэ Мариерэ ятхыль тедзаплэ джырэблагъэ къыщидэ-кыгъ шэнэгъэлэжъ цэрийлоу Гугу Рашад къызыхъугъэр ильэс 90-рэ зэрэхъурэм ехъулэу «Научное наследие» зыфилорэ тхыльыр.

Гугу Рашад (1927 — 2002) тарихъ шэнэгъэхэмкэ доктор, профессор, КъБР-м шэнэгъэхэмкэ изаслуженэ юфыши. Наукэм щырилэхэ гъэхъагъэхэр къыдальтихэ, Налщык изын урам аш ўцээлэхэдэгъагъ, орден лъялпин къыфагъэшьошагъ.

Ильэс 50-рэ аш гуманитар уштыхнэмкэ институтым юфшишагъ. Ар шэнэгъэхээ зигугуу къышыре лъэхъаным зигугуу къышыре сурэтхэр, ежэ Гугу ишцээнгъэ къизылтийкыры.

«Кабарда и Балкарэя в VIII веке и их взаимоотношения с Россией» зыфилорэ тхыльыр мыш юфшэгъэ шхъаалу альти. «Научное наследие» зыфилорэ

рэ тхыльыр Гугу Рашад фэгъэхыгъэу очерк 40-м ехъу дэт. Джаш фэдэу республикэм ишэ-нэгъэлэхэ цэрийлохэм, Темир Кавказым иеджэгъэшхохэм ятхыгъэхэри аш дэбгэйтэштых.

Котляровхэм къыдальтихээ шхъафэу къышыхэгъэштигъэхэм аш ўцээлэхэйм зигугуу къышыре лъэхъаным зигугуу къышыре сурэтхэр, ежэ Гугу ишцээнгъэ къизылтийкыры.

Зитепльэкэ къеклоу гъэкээрэ-кэгъэхэ тхыль дахэр Къэбэртэе-Бэлькъярим итарихъ къизылтийкыры къыдэгъэхэм ифэшшошэу ахэуцуагъ.

ТЭРЧЭКЬО Диса.

R. X. ГУТОВ
НАУЧНОЕ НАСЛЕДИЕ

Хъакур зэрэжъугъэпльищтым ишапхъэхэр зыщышумыгъэгъупшэх

Гээфэбэгүү уахтэм машло зыкьшиштэним ишынагьо нахь зыкьеиэты: хъакухэр, І-рыши электроприборхэр хагъянх, дачехэм, зыгъэспсыфы-пэ чыпшэхэм, гъогунацхэм машлохэр аашаши.

2016-рэ ильэсийн изээфэхысыжхэм кызызрагъэлтагъорэмкэ, машло къэхъухэрэм япроцент 70-р чылтийн псеуплэхэм ашагъеунэфыгъэх. Лъапсэхэу афехъухэрэр зэфэшхъяфых — унэхэр зерагъэфабэхэр хъакухэр ашагъуцих, машло щынэйончэен имашапхъэхэр тыйдальгытэхэрэп.

Сыдигуу зыщышумыгъэгъупш хъакухэм фабэр кызызратырэм имызакью, машло зыкьшиштэн зэрильхэйти. Ар нахь щынагьо зыхурэр луѓор зеракырэ дэлхийхэр, трубэхэр ижом замыгъэхэбэхэкэ ары. Хъаку лупэм иджэхашю тенэх телүлгээнэу щыт. Ятлонэрэ хэукъоныгъэу ашыхэрэм ашыг бензин, фэтагын е къэорэ гъестыныхъэхэр хъакум зэрэпакхээрээр. Джащ фэдэу пеплхьащт пхэхэм якыхъягэх хъакум фытегъэпсыхъэгъэн фе. Хъакушхээр зектоцыгъэпльякынен щытэп, температурэ гъэнэфагъэ ыыгынен ишыклагь. Иоф зымышил чыншытэгэе гээфэбаплэри игьорыгъозэ бгээлтийн фе.

Зипсэулэх хъакукыгъе ежь-ежырэу зыгъэлтийхэрэм ягуу къэтши зыхъуки, къихэмьгээшын пльэкырэп щынэгьо ин къэзитицхэрэм угарнэ газыр зеражиши. Хъульгэ-шагъэхэм кызызра-гъэлтагъорэмкэ, машло ыпк къинкэу зидунай зыхъожыхэрэм япро-

цент 41,2-р джа жын шоим ретхъэлхъэх. Ар тохсичнэу щыт, шо илэп, цыфым кыышшэрэл. Луѓор зеракырэ ишыплэр зэфэзышырэ гъучыр зырагъачаекэ, унэм угарнэ газыр иты мэхъу.

Псэуплэм машло зыкьшиштэним лъапсэ фэхъухэрэм зэу ашыг элек-троприборхэр ашагъедэхэх зыхъуки щынэгъончагъэм ишапхъэхэр зераукохэр. Унэхэр зерагъэпльицхэрэх пкынгъохэм япчагъэ мафэ къес хэхьо. Ау ахэр тэрэзээ ашагъедэхэрэп.

Гээфэбэгүү уахтэр рамыгъажээз хъакухэм, котельнэхэм, фабэр къэзитицхэрэ генераторхэм, нэмыхи системэхэм язытет нэбгырэ ыкыл организацие пэпч япащхэм къапльхъа-нэу, ауплэкунэу, ашагъецкэжынен атэфэ.

Фабэр къэзитицхэрэ пкынгъохэр жуѓтэхэдэнхэмкэ щыэ шапхъэхэр шыгуу къэтэгъэкыжых:

Котельнэхэр ыкыл нэмыхи пкынгъохэр фабэр къэзитицхэрэ бгээфедэхэх зыхъуки щыэ мыхъуштхэр:

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— гъэстиницхэр системэхэм къаклэчэу бгээфедэнэй;

— форсункэхэр ыкыл газ хъакухэр къосагъэхэр гъэстиницхэрэл ашкэбгээхъаныр;

— гъэстиницхэр пытэхэр иоф зы-шэхэрэ котельнэхэр мыгъэхъэбзагъэхъар бгээфедэнхэр;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымыкыгъе, ифэшьош удостоверение зимишэр иофшэнным фэбгээзэнэй;

— хэушхъафыкыгъе егъэдэжэнхэр зымык

ТИЗЭҮКІЭГҮҮ ГҮЭШПЭГЬОНХЭР

ИЩЫТХҮҮЦІЭХЭМ АХИГЬЭХЬОЩТ

Республикэм иныбжыкэ тхыльеджап! щыкогъе зэлукэгъур шүкүэ тыгу кынэжыщхэм ашыц. 2016-рэ ильэсийн Адыгейим спортсмен анахь дэгьюу кыахахыгъе Борсэ Астемир, республикэ спорт еджап! эу № 2-м ипащэу, Урысыем, Адыгэ Республиком язаслуженнэ тренерэу, общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» иғэцэлкэлко куп хэтэу Хьот Юныс кілэеджаклохэм аlyuklagъэх.

Тхыльеджап! краеведением-кэ икъутамэ ипащэу Мэшлэкъо Таисэ Адыгэир спортышом зэрэшыцэрийн кытегущыагъ. Кобл Якъубэ Урысыем дзюдомкэ я XX-рэ лэшлэгъум итренер анахь дэгьюу. Владимир Невзоровыр, Хъэпээ зэшхэр, Хъасэнкъо Мурат, Емыж Арамбый, Лъэцэр Хъазэрт, Виктория Калинина, нэмыххэри спортым щызэльяш! эх. Олимпиадэ джэгунхэм, дунээ зэнэкъокъухэм медальхэр къащахыгъэх. Борсэ Астемир кикбоксингымкэ Урысыем, дунаим язэнэкъокъухэм дышшэ медальхэр къащахыгъэх.

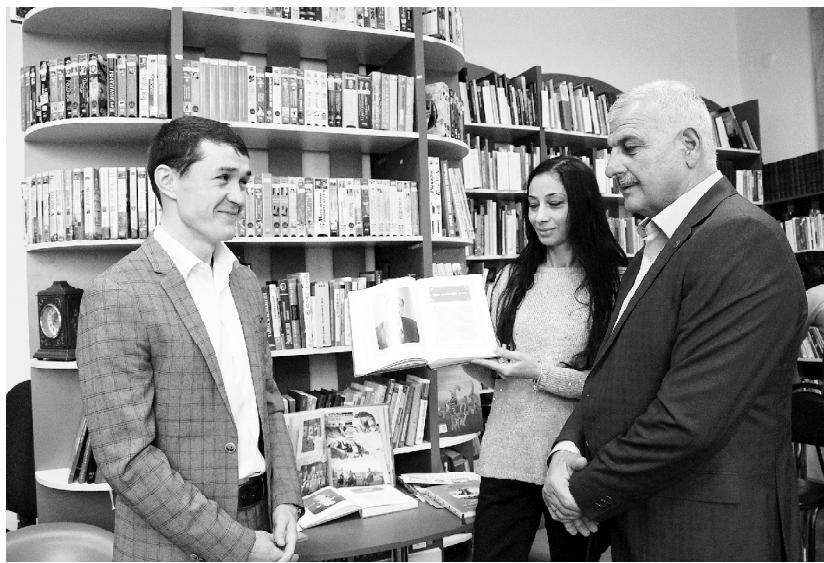
— Тэ тызэргүшон тльэкьишт спортсменхэр, тренерхэр тилэх,

ахэр кілэеджаклохэм, ныбжыкэхэм щысашу афэхъух, — кындуагъ Т. Мэшлэкъом.

Хьот Юныс спортымрэ пүнүгъэмрэ язэпхыныгъехэм яхыгъе къэбар гэшлэгъонхэм ташигъетгэзагъ. Аш иапэрэ тренерыр Гъуклэл Аслынбэч, Гъобэкуяа щэпсэу, мы мафэхэм ильэс 80 зэрэхугъяар хигъеунэфыкыгъ.

Кобл Якъубэ үүж кыкыгъехэр спортым щызэльяш! эх. Медальхэр зэнэкъокъухэм къащахыгъэх, тренер цэргээ хуугъэх. Сихъу Казбек Урысыем, Адыгейим язаслуженнэ тренер, Борсэ Астемир егъасэ.

— Угу етыгъэу спортым упынтыныр юф кызыэркыlop, — кын-

иуагъ А. Борсэм. — Текноныгъэр кындылхыгъе Урысыем икъера-лыгъо биракъ учтээ уахьтэ кызыюкъулыкэ, щынэнгъэм еплынкэу фууилэр нэгум кыкылэуцо. Ныбджэгъухэм, тренерхэм адыгэ биракъеу жьогъо 12-р кызыыхэлэдькырэр уашхъяагъ щагъэбабатэ зыхыкъе, пкантэу кынхыгъяар араН узэгүшисэрэр...

Урысыем кикбоксингымкэ гъогъуу 9 идышшэ медальхэр кындызыхыгъе нарт шыаом лъэпкъ шлэжкыр игунэс. Кілэеджаклохэм, зэхахьем хэлажэхэрэм улчабэ кыратыгъ. Спортышом гъогоу кынчикугъэм фызэпплэкъижъэ, Астемир ныбджэгъухэм, илахылхэр зыхыпсэхэрэ Къэбэртэе-Бэлькъарым, Адыгэ къэралыгъо

университетым физкультурамэрэ дэюдорхэрэ и Институт кынэрихыгъэм, тренер-кілээгъаджэхэм, тиресспубликэ илэшхъэтэхэм, Адыгэ Хасэм рагъэблагы щитхъур зэрэшыфауагъэм, нэмыкхэм игупшысэхэр афегъэхых.

Къалэм игурыт еджап! эу № 3-м икъелэгъаджэу Енэмыхъо Нурынет, еджаклохэр Роман Калугиним, Анатолий Богатыренкэм, Марк Степаненкэм, Ксения Савченкэм, Сергей Врадзе, Анастасия Потаман, нэмыххэм зэлукъэгъур ашлэгъашэгъоныгъ, тренерымрэ спортсменымрэ аготхэу нээпэлль сурэтхэр атырахыгъэх.

Сурэтным итхэр: зэлукъэгъум хэлэжкъагъэхэр.

Зэхэзыщагъэр
ыкИ кындызы-
гъэкъирэр:

Адыгэ Республиком лъэпкъ Иофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ашын псэурэ тильэпкъэгъухэм адыгялээ зэлхынгъэхэмкэ ыкИ къэбар жьугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адресир: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыИэр:
385000,
къ. Мыекуяапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кІэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчъагъэлкэ 5-м
емыххэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэльэу, шрифтыр 12-м
нахъ цыкунэу щытп.
Мы шалхъэхэм адимыштэр тхыгъэхэр
редакцием
зэлгэгъэлжых.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхыты-
гъэр:

Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкИ зэлты-Исыккэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чып! гъэйори-шапI, зэраушыхы-тигъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхытырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуяапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкІэмкИ
пчыагъэр
3849
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2905

Хэутынх
уздыкІэтхэнэу
шыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщаушыхытыр
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъялэм
ипшъэрэлхэр
зыгъэцакІэрэр
Мэшлэкъо С. А.

ПшъэдэкІыжъ
зыхъырэ
секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.

СТУДЕНТХЭМ ЯСПОРТ ЗЭНЭКЪОКЬУ

ЗЭНЭКЪОКЬУХЭЗЭ ЯПСАУНЫГЪЭ ЩАГЪЭПЫТЭ

Адыгэ къэралыгъо университетым баскетболымкэ зэнэкъокъу щыкъуагъ. Апэрэ курсым иеджаклохэм ялэпэлэсэнэгъэ къагъэлэгъуагъ. Клалэхэри, пшъашхэри якупхэм ахэтхэу текноныгъэм фэбэнагъэх.

Команди 10 хъухэу клалэхэр зэдешлаагъэх. Хысалым ифакультэт истудентхэм апэрэ чып!эр афагъэшшошагъ. Международнэ факультетым щеджэхэрэм ятлонэрэ чып!эр къыдахыгъ. Икъыб къэралыгъуабзэхэр зыщакуурэ факультетым ящэнэрэ чып!эр къыдахыгъ. Инженернэ факультетыр ящэнэрэ хуугъэ.

Пшъашхэхэри команди 10

хъущтгъэх. Педагоги-кэмрэ психологиямрэ зафээзигъасэхэрэм апэрэ чып!эр ахыгъ. Социальна-техническэ ыкИ зекю юфхэм апышагъэхэу яшэнэгъэ факультетым щыхэзигъахъохэрэ пшъашхэхэм ятлонэрэ чып!эр къыдахыгъ. Инженернэ факультетыр ящэнэрэ хуугъэ.

Еджап! физическэ пүнүгъэмкэ ыкИ спортымкэ ика-федрэ ипащэу Анатолий Заболотнэр, университетым спортымкэ иклуб итхаматэу Мирзэ Мурат зэнэкъокъум зэхэцакло фэхъуугъэх. Гүшүэгъу тызыфэхъу-гъэх еджэктэ пшъашхэхэм къызэратауагъэу, спортымрэ физкультурамэрэ ашлэгъашэгъоных. Япсауныгъэ зэрагъэптырээм даклоу, нэйуасэ зэфэхъух, теклонгъэм фэбанэхээзэ, якъушхъэ клюачэ зыкырагъяэты.

— Монголиом, Африкэм икъэралыгъохэм, Гурыт Азием, нэмыххэм къарыкыгъэх ныбжыкэхэр Адыгэ къэралыгъо университетым щеджэхэр, — къацуатэ Анатолий Заболотнэр, Мирзэ Муратэр. — Апэрэ курсым щеджэхэрэм яспорт іэлээсэнэгъэ зыщидэгъэозэным, анахь лъэшхэр къацахтынхэм фэш эзэнэкъо-къум мэхъэнэ ин етэты. Волейбол, тенnis итэгъаш! эх. Шахматымкэ зэнэкъокъур кілэхүм фэ-клюагъ.

Пшъашхэхэр шахмат зеш!эхэм, Анастасия Воронцовам апэрэ чып!эр къыдихыгъ. Искусствехэмкэ Институтым ар щеджэ. Ангелина Смоленкэм ятлонэрэ чып!эр къыдихыгъ, Татьяна Сидоровар ящэнэрэ хуугъэ.

Клалэхэм язлукъэгъухэм З. Беджэлдэр, О. Морозовыр, Д. Дацээр, И. Нургельдиевыр, Р. Анагарбановыр, фэшхъяфхэри ахэлэжкъагъэх. Апэрэ чып!эр М. Гаряядыевым, ятлонэрэр Е. Голуб, ящэнэрэр А. Филь къыдахыгъэх.

Зэнэкъокъухэм хагъэунэфык-хэрэ чып!эр къацахыгъэхэх кубокхэр, щитхъу тхыльхэр аратыжкыгъэх.

Сурэтхэм артыхэр: баскетбол ёш!эх; Мирзэ Мурат шүхъафтынхэр аретыжых.

Нэк!убгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛП Нурбий.

